

NYELVTUDOMÁNYI PROSZEMINÁRIUM

2022/2023. őszi félév
hétfő, 12–14, Mikola Tibor szeminárium

Schirm Anita

schirmanita@gmail.com

<http://www.schirmanita.hu>

<https://www.youtube.com/c/Nyelveszetmindenkinnek>

A kurzus fő célkitűzése:

Megismertetni a hallgatókat a nyelvészet alapfogalmaival, a legfontosabb nyelvészeti kiadványokkal és elektronikus forrásokkal, valamint a tudományos dolgozat írásának a követelményeivel.

A kurzus teljesítésének a feltételei:

- A szemináriumon való rendszeres és aktív részvétel. Maximum 2 hiányzás megengedett.
- A kiadott házi feladatok elkészítése.
- Referátum tartása a kiválasztott témából. A referátumhoz a többiek számára kötelező kiosztmányt hozni. Prezentációt nem szükséges készíteni, amennyiben azonban készül ppt is, azt legkésőbb a referátum előtti napon kérem e-mailben átadni.
- **ZH írása 2022. november 28-án** az órákon megbeszélte elméleti alapfogalmakból, nyelvészeti és könyvészeti ismeretekből, illetve a kiadott szakirodalomból. **Javító ZH-t** – szükség esetén – **december 5-én** lehet írni.
- Szemináriumi dolgozat írása. Téma: egy szabadon választott szó életrajza minél több, de legalább 10 különböző nyelvészeti szótár alapján. Leadási határidő: **2022. november 14.** Késve beadott dolgozatot semmilyen indokkal nem fogadok el. A szemináriumi dolgozat formai kívánalmait a szakdolgozat kritériumaival egyeznek meg, a részletek a tanszéki honlapon az alábbi linken található meg: http://mnyelv.szte.hu/Szakdolgozati_anyagok.html. Pontatlanul hivatkozott, összeollózott anyagért, formai és tartalmi szempontból nem megfelelő munkáért elégtelen jár. A dolgozat minimum 4 A4-es oldal terjedelmű legyen, a paraméterei pedig: Times New Roman CE betűtípus, 12-es betűméret, 1,5-es sortávolság, sorkizárt, 2 cm-es margó mindenütt.

A félév végi érdemjegy a ZH, a szemináriumi dolgozat és a referátum jegyének az átlaga. Az órai munka is beleszámít a jegybe.

A félév főbb témakörei:

- nyelvészeti alapfogalmak: nyelv, nyelvészet, nyelvvel kapcsolatos tevékenységek, nyelvművelés, határtudományok, elméleti és alkalmazott nyelvészet, filológia, a filológia története
- a nyelvészeti kutatás módszertana; nyelvi adat; adatgyűjtés
- a tudományos dolgozat írásának követelményei; hivatkozások, jegyzetek, irodalomjegyzék
- könyvészeti ismeretek: értelmező szótárak, etimológiai szótárak, nyelvtörténeti szótárak, tájszótárak, írói szótárak, helyesírási szótárak, szólás- és közmondásgyűjtemények, csoport- és rétegnyelvi szótárak, sajátos rendeltetésű szótárak
- nyelvészeti folyóiratok, kézikönyvek, sorozatok
- nyelvészet az interneten, digitális adatbázisok

Szakirodalom:

- Blaskó Ágnes – Hamp Gábor 2007: *Írás 1.0, Az ötlettől a jól strukturált szövegig*, Typotex, Budapest
- H. Bottyánfy Éva – Horváth Mária – Korompay Klára – D. Máta Mária 1976: *Bevezetés az egyetemi magyar nyelvészeti tanulmányokba*, Tankönyvkiadó, Budapest, 9–74.
- Crystal, David 1998: *A nyelv enciklopédiája*, Osiris, Budapest, 11–14; 21–24; 108–110; 226–228.
- Eco, Umberto 2002: *Hogyan írjunk szakdolgozatot?* Kairosz, Szentendre
- Fercsik Erzsébet 2002: *Dolgozatírás felsőfokon*, Krónika Nova Kiadó, Budapest
- Fóris Ágota 2008: *Kutatásról nyelvészeknek – Bevezetés a tudományos kutatás módszertanába*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest
- Gecső Tamás 2001: Szükség van-e a filológiára? (Egy nyelvész reflexiói), *Magyar Nyelvőr* **125/3**, 269–281. <https://epa.oszk.hu/00100/00188/00023/125301.htm>
- Gyurgyák János 2005: *Szerzők és szerkesztők kézikönyve*, Osiris, Budapest
- Gyurgyák János 2019: *A tudományos írás alapjai: útmutató szemináriumi és tudományos diákköri értekezést, szakdolgozatot és disszertációt íróknak*, Osiris, Budapest
- Havasréti József: *Tudományos írásmű*, HEFOP Bölcsész Konzorcium, <http://gepeskonyv.btk.elte.hu/adatok/Altalanos%20bolcseszet/32Havasr%E9ti/Tudom%E1nyos%20%EDr%E1sm%FB%201.pdf>
- Kálmán László – Nádasdy Ádám 1999: *Hárompercesek a nyelvről*, Budapest, Osiris
- Kálmán László – Trón Viktor 2005: *Bevezetés a nyelvtudományba*, Tinta Könyvkiadó, Budapest
- Kiss Gábor – Kohári Anna 2019: *Nyelvészeti kieszótár*, Tinta Könyvkiadó, Budapest
- Kugler Nóra – Tolcsvai Nagy Gábor 2000: *Nyelvi fogalmak kieszótára*, Korona Kiadó, Budapest
- Magay Tamás 2015: Szótár, enciklopédia és tipológia, In: Fábián Zsuzsanna – Szöllősy Éva (szerk.): *Szótár, lexikon, enciklopédia*, Tinta Könyvkiadó, Budapest, 9–16.
- Nádasdy Ádám: *Modern talking*, <http://seas.elte.hu/w/!moderntalking>
- Cs. Nagy Lajos 1999: *Gyakrabban használt magyar nyelvészeti kiadványok*, Trezor Könyvkiadó, Budapest
- Zsemlyei János 1996: *A mai magyar nyelv szókészlete és szótárjai*, Erdélyi Tankönyvtanács, Kolozsvár

További kötelező és ajánlott irodalom az órai kiosztmányokon, valamint a *Nyelvészeti filológia* digitális tananyagban, illetve *A magyar szótárirodalom kézikönyve* című kéziratban található.